

Den Overvejelse af vort fremtidige militære Apparat, som for Tiden foregaar i en Kommission, vil utvivlsomt foregaa i den kommende Tid uden Hensyn til, om de Krav til en Maksimumsgrænse for Danmarks Vedkommende, som fra Folkenes Forbunds Side vil blive fremsat, kommer i Løbet af meget kort Tid eller først paa et senere Tidspunkt. Men paa den anden Side staar det klart for mig, at en endelig Afgørelse af, hvilket militært Apparat vi under Hensyn til Danmarks Sikkerhed i den kommende mellemfolkelige Opgave faar Brug for, vil vi først kunne træffe endelig Bestemmelse om, naar vi har Klarhed over de Vilkaar, man fra Forbundets Side i saa Henseende opstiller som den Rettesnor, man kunde ønske, at vore Overvejelser havde Tilslutning til. Jeg har det Indtryk af Artikel 8, at man blandt de ledende Stater, som har haft Hovedindflydelsen paa Affattelsen af disse Bestemmelser, meget vel har kunnet tænke sig, at der var et Antal Stater i Verden, som havde Tendens til at indrette et Militærvæsen, der væsentlig overskred de Maksimumsgrænser, som Forbundsraadet kunde ønske sat, medens man mindre maaske har haft for Øje, at der ogsaa i Verden findes Stater, hvor der er et levende Ønske om at komme saa langt ned, som det overhovedet er muligt, med disse Udgifter, om muligt under den Maksimumsgrænse, man fra Forbundets Side maatte fastsætte som den, der skulde være Rettesnoren, saafremt det overhovedet er foreneligt med Staternes Stilling i Forbundet og de mellemfolkelige Forpligtelser, Staterne derved paatager sig.

Forholdet er altsaa efter mit Skøn dette, at Pagtens Bestemmelser i Virkeligheden paa mange Punkter er uklare, er Udtryk for et Kompromis mellem modstridende Interesser og derfor paa mange ikke sjældent meget vigtige Punkter har faaet en Form, som i høj Grad tillader Fortolkninger. Jeg nærer derfor heller ikke den fjerneste Tvivl om, at den Betydning, som Dannelsen af Folkenes Forbund vil faa for den kommende Verdensordning, paa Udviklingen af en øget Trykthed Folkene imellem, i allerhøjeste Grad, helt ud og absolut, vil komme til at afhænge af den Verdensopinion, som den

kommende Tid vil frembringe. Alt beror efter min Mening, ogsaa naar man har tiltraadt Forbundet, paa den Aand, hvori Forbundsbestemmelsen udføres, men det er klart, at de, der holder sig udenfor, faar mindre Indflydelse i saa Henseende end de, der træder ind. Og det er jo dog muligt, at de smaa Stater, for hvem det ikke er Magthensynet, men Sikkerhedshensynet, det i første Række kommer an paa, ved enig og samlet Optræden kunde faa en heldbringende Indflydelse paa Udviklingen af Forbundets Arbejdsmaade og paa Udviklingen af den Aand, som kommer til at gennemtrænge ogsaa de Organer, ved hvilke Forbundet skal virke Staterne imellem. Det er dog muligt, at de smaa Nationer netop indenfor Forbundet kunde faa Betydning for Fjernelsen af den Imperialismens Aand, der i stedse stigende Grad har udviklet sig i den civiliserede Verden lige indtil det store Sammenbrud ved Verdenskrigen i 1914. Det er muligt, at de ogsaa derigennem kan faa en Indflydelse, man ikke bør undervurdere, paa Afsløsningen af den Næverettens Guldalder, vi hidtil har kendt, med en Tid, hvor Voldgift og Fredsvillie træder ind i Næverettens Plads. Det er ud fra saadanne Betragtninger, at jeg paa mit Partis Vegne ønsker at anbefale, at Danmark tiltræder Folkeforbundet. Underligt vilde det ogsaa være, om vi holdt os udenfor Muligheden for Deltagelse i de Bestræbelser, som det er Forbundets Formaal at virke for, naar det erindres, at Danmark vel før nogen anden Stat har bestræbt sig for at faa etableret saadanne Forhold mellem sig og andre, at Krig og Forvikling ikke kunde indtræde, men Strid stedse afgjordes ved Voldgift, en Voldgift, som vi har erklæret os rede til at underkaste os i alle Tilfælde i en Række af de Traktater, vi har afsluttet, uden at holde udenfor saadanne Tilfælde af Æreshensyn og Magthensyn, som andre Stater i ikke faa Tilfælde ved Afslutning af Voldgiftstraktater har ment at maatte undtage fra Voldgiftens Omraade. Ogsaa mener jeg, at vi bør tiltræde Forbundet for at faa Andel i Udviklingen og Løsningen paa mellemfolkelig Grund af de meget vigtige humane og socialpolitiske Opgaver, som